

Uvod

Provedba Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 91/10 i 112/12, dalje u tekstu: Zakon), predstavlja iznimno važan i sveobuhvatan projekt kojim je od 1. siječnja 2011. godine promijenjen način provođenja ovrhe, a kojemu su glavni ciljevi uređenje odnosa između dužnika i vjerovnika, povećanje učinkovitosti naplate potraživanja i zaštita vjerovnika.

Ovrha na novčanim sredstvima potrošača provodi se temeljem osnova za plaćanje (ovršne odluke i nagodbe domaćeg suda ili upravnog tijela) i zahtjeva ovrhovoditelja za izravnu naplatu novčane tražbine. Kao i poslovni subjekti, i određeni broj potrošača u RH, zbog nedostatka novčanih sredstava na računima, ima problema u podmirivanju dospjelih obveza.

S obzirom da su Zakonom navedena primanja koja su izuzeta od ovrhe, u uvjetima ovrhe ovršenik je dužan Financijskoj agenciji (dalje: Fina) dostaviti obavijest za svako primanje, naknadu koji su izuzeti od ovrhe. Po primitku obavijesti od ovršenika, Fina je dužna o ovršeniku i vrsti tražbine za koju je ovrha propisana obavijestiti uplatitelja primanja/naknade, a radi uskrate uplate primanja izuzetog od ovrhe na ovršenikov račun. Ovršenik otvara poseban račun na kojeg se uplaćuju izuzeta primanja dok su sredstva na svim ostalim računima premetom ovrhe. Od ovrhe je izuzet iznos od 2/3 prosječne neto plaće u RH, a ako je plaća manja od prosječne izuzet je iznos u visini 3/4 plaće ovršenika, ali ne više od 2/3 prosječne neto plaće u RH.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Unatoč prednostima prethodnog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima koji je osigurao učinkovitu, jednostavnu i sveobuhvatnu ovrhu na novčanim sredstvima, dosadašnja praksa ukazala je potrebnim implementirati određene dopune odnosno usklađenja, a kako bi se otklonile nedoumice u postupanju. Najvažnije novosti u postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koje su sadržane u novom Zakonu, objavljene su na WEB stranici Fina. Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. novog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), koji je stupio na snagu 4. kolovoza 2018. godine, automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

1. Analiza duga potrošača po teritorijalnom kriteriju – stanje 30.06.2026.

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Prema podacima koje je obradila Fina, 30. lipnja 2026. godine, 194.139 potrošača nije podmirilo svoje dospjele osnove za plaćanje. Dug potrošača, evidentiran u Očevidniku o redosljedu osnova za plaćanje, iznosio je 3,1 milijardu eura. Krajem prosinca 2025. godine evidentirano je 196.807 potrošača s neizvršenim osnovama, a dug je iznosio 3,0 milijarde eura.

Analiza dospjelih neizvršenih osnova potrošača, stanje na dan 30. lipnja 2026. godine, pokazala je da je, u apsolutnom broju, najviše dužnika i jednako tako najveći je iznos njihova duga, u županiji Grad Zagreb.

Tablica 1. Pregled dospjelih neizvršenih osnova potrošača, promatrano po županijama – stanje 30.06.2026., rang po broju potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje Iznosi u eurima

Šif. žup.	Naziv županije	Broj stanovnika	Broj potrošača	Iznos neizvršenih osnova	Udio potrošača u broju stanovnika u %	Udio potrošača u broju radno sposobnog stanovništva u %
21	Grad Zagreb	767.131	38.670	776.055.600	5,04*	7,86
17	Splitsko-dalmatinska	423.407	16.778	195.114.762	3,96	6,24
14	Osječko-baranjska	258.026	15.095	165.002.994	5,85*	9,10*
1	Zagrebačka	299.985	14.907	192.357.389	4,97	7,79
8	Primorsko-goranska	265.419	11.974	564.184.984	4,51	7,31
3	Sisačko-moslavačka	139.603	9.609	78.269.716	6,88*	11,06*
18	Istarska	195.237	8.794	92.579.467	4,50	7,21
16	Vukovarsko-srijemska	143.113	8.370	73.498.615	5,85*	9,27*
5	Varaždinska	159.487	7.087	136.633.524	4,44	6,80
12	Brodsko-posavska	130.267	7.045	67.959.267	5,41*	8,57*
13	Zadarska	159.766	6.853	66.532.098	4,29	6,98
7	Bjelovarsko-bilogorska	101.879	6.257	132.367.800	6,14*	9,85*
20	Međimurska	105.250	6.068	63.887.604	5,77*	9,10*
6	Koprivničko-križevačka	101.221	6.043	73.977.307	5,97*	9,39*
4	Karlovačka	112.195	5.407	46.136.374	4,82	7,69
2	Krapinsko-zagorska	120.702	4.914	70.330.094	4,07	6,22
19	Dubrovačko-neretvanska	115.564	4.220	46.459.309	3,65	5,88
15	Šibensko-kninska	96.381	4.174	48.527.411	4,33	7,23
10	Virovitičko-podravska	70.368	4.055	41.122.007	5,76*	9,02*

Šif. žup.	Naziv županije	Broj stanovnika	Broj potrošača	Iznos neizvršenih osnova	Udio potrošača u broju stanovnika u %	Udio potrošača u broju radno sposobnog stanovništva u %
11	Požeško-slavonska	64.084	2.983	23.261.453	4,65	7,40
9	Ličko-senjska	42.748	2.008	18.943.949	4,70	7,67
	Sjedište izvan RH	3.871.833	2.828	85.860.805	0,07	0,12
	Ukupno RH	3.871.833	194.139	3.059.062.529	5,01	7,92

Izvor: Fina - Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje

*Više od prosječnog udjela potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje u broju stanovnika.

U odnosu na ukupan broj stanovnika županije, najviše je potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje u Sisačko-moslavačkoj (6,88%), Bjelovarsko-bilogorskoj (6,14%), Koprivničko-križevačkoj (5,97%), Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj (5,85%), Međimurskoj (5,77%), Virovitičko-podravskoj (5,76%) i Brodsko-posavskoj županiji (5,41%) te Gradu Zagrebu (5,04%). U odnosu na broj radno sposobnog stanovništva, najviše je potrošača također u Sisačko-moslavačkoj (11,06%), Bjelovarsko-bilogorskoj (9,85%), Koprivničko-križevačkoj (9,39%), Vukovarsko-srijemskoj (9,27%), Osječko-baranjskoj i Međimurskoj (9,10%), Virovitičko-podravskoj (9,02%) i Brodsko-posavskoj županiji (8,57%) te Gradu Zagrebu (7,86%).

2. Analiza duga potrošača po gradovima i općinama RH – stanje 30.06.2026.

Na rang listi 25 gradova s najvećim brojem potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje i rang listi 25 gradova s najvećim iznosom duga, 18 je istih gradova.

Tablica 2. Rang lista 25 gradova po kriteriju broja potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje – stanje 30.06.2026.

Rang	Grada/općine	Broj stanovnika**	Broj potrošača	Udio u ukupnom broju stanovnika u %	Broj radno sposobnog stanovništva (od 15-64 godine)**	Udio u broju radno sposobnog stanovništva u %
1.	Zagreb	767.131	38.670	5,04	491.714	7,86
2.	Split	160.577	6.466	4,03	102.351	6,32
3.	Rijeka	107.964	5.740	5,32	66.853	8,59
4.	Osijek	96.313	4.907	5,09	62.091	7,90
5.	Velika Gorica	61.075	3.058	5,01	38.840	7,87
6.	Slavonski Brod	49.891	3.013	6,04	31.121	9,68
7.	Zadar	70.779	2.916	4,12	44.376	6,57
8.	Sisak	40.121	2.869	7,15	25.015	11,47
9.	Pula	52.220	2.832	5,42	32.502	8,71
10.	Karlovac	49.377	2.531	5,13	30.869	8,20
11.	Bjelovar	36.316	2.328	6,41	22.610	10,30
12.	Varaždin	43.782	2.103	4,80	27.877	7,54
13.	Čakovec	27.122	1.966	7,25	16.979	11,58
14.	Vinkovci	30.842	1.865	6,05	19.721	9,46
15.	Šibenik	42.599	1.761	4,13	25.963	6,78
16.	Vukovar*	23.175	1.550	6,69	13.782	11,25
17.	Samobor	37.435	1.536	4,10	24.082	6,38
18.	Dubrovnik	41.562	1.532	3,69	25.797	5,94
19.	Kaštela*	37.794	1.496	3,96	24.466	6,11
20.	Petrinja*	19.950	1.417	7,10	12.709	11,15
21.	Koprivnica	28.580	1.307	4,57	18.296	7,14
22.	Križevci*	18.949	1.256	6,63	12.104	10,38
23.	Kutina*	19.601	1.253	6,39	12.224	10,25
24.	Zaprešić*	24.133	1.230	5,10	15.301	8,04
25.	Đakovo*	23.577	1.222	5,18	15.440	7,91
	Ukupno	1.910.865	96.824	5,07	1.213.083	7,98
	Ukupno RH	3.871.833	194.139	5,01	2.450.178	7,92
	Udio u RH u %	49,35	49,87		49,51	

Izvor: Fina - Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje

*Grad je na rang listi 25 gradova/općina po broju potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje, ali ne i na rang listi 25 gradova/općina po iznosu duga potrošača.

**Izvor DZS, Popis 2021.

Prema broju potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u odnosu na broj stanovnika, izdvaja se Čakovec sa 7,25%, slijedi Sisak sa 7,15%, Petrinja sa 7,10%, Vukovar sa 6,69%, zatim Križevci sa 6,63%, Bjelovar sa 6,41%, Kutina sa 6,39%, Vinkovci sa 6,05% i Slavonski Brod sa 6,04% potrošača. Na popisu tih potrošača, promatrano po gradovima/općinama, po iznosu duga (tablica 3), izdvaja se općina Rovišće koja je četvrta na rang listi po iznosu duga potrošača, ispred većine gradova koji imaju više stanovnika.

Prema prosječnom iznosu duga, najviše je potrošača s evidentiranim neizvršenim osnovama za plaćanje u općini Rovišće, njihov prosječan dug iznosi 280 tisuća €, slijede ih potrošači grada Kastva s dugom od 110 tisuća €, Rijeke s dugom od 81 tisuća €, potrošači općine Gornji Kneginec s dugom od 65 tisuća €, potrošači općine Sveti Ivan Žabno s dugom od 60 tisuća €, potrošači općine Petrijanec s dugom od 57 tisuća €, potrošači grada Novog Marofa s dugom od 50 tisuća €, Makarske s dugom od 26 tisuća €, Varaždina i Zagreba s dugom od 20 tisuća €, Velike Gorice s dugom od 19 tisuća € te Čakovca s dugom od 16 tisuća €, dok su potrošači u preostalih 13 gradova s rang liste, u prosjeku dužni od 7 tisuća € (potrošači grada Karlovca) do 13 tisuća € (potrošači Dubrovnika, Splita, Koprivnice i Samobora).

Promatrano po udjelu potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u broju radno sposobnog stanovništva, za 25 gradova/općina na rang listi kreiranoj po kriteriju iznosa duga potrošača, izdvaja se Sveti Ivan Žabno s 12,41%-tnim udjelom tih potrošača u broju radno sposobnog stanovništva, a slijede Čakovec s 11,58%, Sisak s 11,47%, Rovišće s 10,88%, Petrijanec s 10,34% Bjelovar s 10,30%, i Slavonski Brod s 9,68%.

Tablica 3. Rang lista 25 gradova po kriteriju iznosa duga potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje – stanje 30.06.2026. Iznosi u eurima

Rang	Grada/općine	Broj stanovnika**	Broj potrošača	Broj radno sposobnog stanovništva (od 15-64 godine)**	Udio u broju radno sposobnog stanovništva u %	Ukupni dug
1.	Zagreb	767.131	38.670	491.714	7,86	776.055.600
2.	Rijeka	107.964	5.740	66.853	8,59	462.229.803
3.	Split	160.577	6.466	102.351	6,32	82.686.550
4.	Rovišće*	4.144	285	2.619	10,88	79.893.232
5.	Velika Gorica	61.075	3.058	38.840	7,87	57.568.258
6.	Osijek	96.313	4.907	62.091	7,90	57.346.022
7.	Varaždin	43.782	2.103	27.877	7,54	42.636.528
8.	Kastav*	10.202	316	6.462	4,89	34.849.338
9.	Pula	52.220	2.832	32.502	8,71	32.104.937
10.	Čakovec	27.122	1.966	16.979	11,58	31.551.582
11.	Zadar	70.779	2.916	44.376	6,57	31.443.903
12.	Slavonski Brod	49.891	3.013	31.121	9,68	29.320.918
13.	Sisak	40.121	2.869	25.015	11,47	23.300.933
14.	Bjelovar	36.316	2.328	22.610	10,30	22.603.678
15.	Vinkovci	30.842	1.865	19.721	9,46	22.234.429
16.	Samobor	37.435	1.536	24.082	6,38	20.307.244
17.	Sveti Ivan Žabno*	4.343	336	2.707	12,41	20.092.046
18.	Novi Marof*	11.795	396	7.921	5,00	19.784.684
19.	Dubrovnik	41.562	1.532	25.797	5,94	19.360.020
20.	Šibenik	42.599	1.761	25.963	6,78	19.277.974
21.	Karlovac	49.377	2.531	30.869	8,20	18.882.672
22.	Gornji Kneginec*	4.900	273	3.209	8,51	17.872.817
23.	Petrijanec*	4.553	304	2.939	10,34	17.469.388
24.	Koprivnica	28.580	1.307	18.296	7,14	17.054.031
25.	Makarska*	13.301	631	8.482	7,44	16.418.375
	Ukupno	1.796.924	89.941	1.141.396	7,88	1.972.344.964
	Ukupno RH	3.871.833	194.139	2.450.178	7,92	3.059.062.529
	Udio u RH u %	46,41	46,33	46,58		64,48

Izvor: Fina - Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje

*Grad je na rang listi 25 gradova/općina po iznosu duga potrošača, ali ne i na rang listi 25 gradova/općina po broju potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje.

**Izvor DZS, Popis 2021.